

MEĐUNARODNI STANDARD FINANCIJSKOG IZVJEŠTAVANJA 7

Financijski instrumenti: objavljivanje

Svrha

1. Svrha ovoga standarda je subjektima naložiti da u svojim financijskim izvještajima objavljuju podatke koji korisnicima omogućuju da procijene:
 - a) značaj financijskih instrumenata za financijski položaj i rezultate poslovanja subjekta i
 - b) prirodu i vrstu rizika koji proizlaze iz financijskih instrumenata a kojima je subjekt izložen tijekom razdoblja i na izvještajni datum te način na koji subjekt upravlja tim rizicima.
2. Načela u ovome standardu nadopunjavaju načela za priznavanje, mjerenje i prezentiranje financijske imovine i financijskih obveza iz MRS-a 32 - *Financijski instrumenti: prezentiranje* i MRS-a 39 - *Financijski instrumenti: priznavanje i mjerenje*

Djelokrug

3. Ovaj standard dužni su primjenjivati svi subjekti na sve vrste financijskih instrumenata, izuzev:
 - a) udjela u ovisnim društvima, pridruženim društvima i zajedničkim pothvatima koji se obračunavaju u skladu s MRS-om 27 - *Konsolidirani i odvojeni financijski izvještaji*, MRS-om 28 - *Ulaganja u pridružena društva* ili MRS-om 31 - *Udjeli u zajedničkim pothvatima*. Međutim, MRS 27, MRS 28 ili MRS 31 dopuštaju subjektu da udjele u ovisnom društvu, pridruženom društvu ili zajedničkom pothvatu obračunava u skladu s MRS-om 39; ako je to slučaj, subjekt je dužan primijeniti zahtjeve ovoga MSFI-ja. Subjekti su ovaj MSFI dužni primijeniti i na sve izvedenice povezane s udjelima u ovisnim društvima, pridruženim društvima ili zajedničkim pothvatima, izuzev izvedenica koje udovoljavaju definiciji vlasničkog instrumenta iz MRS-a 32.
 - b) prava i obveza zaposlenih koji proizlaze iz planova primanja za zaposlene, na koje se primjenjuje MRS 19 Prianja zaposlenih.
 - c) [brisan].
 - d) ugovora o osiguranju kako su definirani u MSFI-ju 4 - *Ugovori o osiguranju*. Međutim, ovaj standard se primjenjuje na derivative ugrađene u ugovore osiguranju ako MRS 39 subjektu nalaže da iz obračunava odvojeno. Pored toga, izdavatelj je dužan ovaj standard primijeniti na ugovore o financijskoj garanciji ako izdavatelj za priznavanje i mjerenje tih ugovora primjenjuje MRS 39, no da obvezno primjenjuje MSFI 4 ako u skladu s točkom 4.(d) MSFI-ja 4 za njihovo priznavanje i mjerenje odabere primjenjivati MSFI-ja 4.
 - e) financijskih instrumenata, ugovora i obveza temeljem transakcija isplate s temelja dionica na koje se primjenjuje MSFI 2 - *Isplate s temelja dionica*, osim što

se taj standard primjenjuje na ugovore koji potpadaju u djelokrug točaka 5.-7. MRS-a 39.

- f) instrumenata koji se u skladu s točkama 16.A i 16.B ili točkama 16.C i 16.D MRS-a 32 obvezno klasificiraju kao vlasnički instrumenti.
4. Ovaj standard se primjenjuje na priznate i nepriznate financijske instrumente. Priznati financijskim instrumenti uključuju financijsku imovinu i financijske obveze iz djelokruga MRS-a 39. Nepriznati financijskim instrumenti uključuju neke financijske instrumente koji, premda su izvan djelokruga MRS-a 39, potpadaju u djelokrug ovoga standarda (kao što su neke preuzete obveze za kreditiranjem).
5. Ovaj standard se primjenjuje na ugovore o kupoprodaji nefinancijske imovine koja potpada u djelokrug MRS-a 39 (v. točke 5.-7. MRS-a 39).

Klase financijskih instrumenata i razina do koje se objavljuju

6. Kad ovaj standard nalaže objavljivanje po klasama financijskih instrumenata, subjekt je dužan financijske instrumente razvrstati u klase koje su primjerene vrsti objavljenih informacija te koje uzimaju u obzir obilježja tih financijskih instrumenata. Subjekt je dužan pružiti dovoljno informacija kako bi bilo moguće usuglašavanje pojedinačnih stavki prezentiranih u izvještaju o financijskom položaju.

Značaj financijskih instrumenata za financijski položaj rezultate poslovanja

7. Subjekt je dužan objaviti informacije koje korisnicima financijskih izvještaja omogućuju da procijene značaj financijskih instrumenata za njegov financijski položaj i rezultate poslovanja.

Izvještaj o financijskom položaju

Kategorije financijske imovine i financijskih obveza

8. Knjigovodstvena vrijednosti svake niže navedene kategorije, kako ih definira MRS 39, se objavljuju ili u samoj izvještaju o financijskom položaju stanja ili u bilješkama uz financijske izvještaje:
- financijska imovina po fer vrijednosti u dobiti ili gubitku, uz odvojeni prikaz (i) financijske imovine koja je kao takva određena pri prvom priznavanju i (ii) financijske imovine svrstane u kategoriju imovine namijenjene trgovanju u skladu s MRS-om 39
 - ulaganja koja se drže do dospelosti
 - zajmovi i potraživanja
 - financijska imovina raspoloživa za prodaju
 - financijske obveze po fer vrijednosti u dobiti ili gubitku, uz odvojeni prikaz (i) financijske imovine koja je kao takva određena pri prvom priznavanju i (ii) financijske imovine svrstane u kategoriju imovine namijenjene trgovanju u skladu s MRS-om 39 i

f) financijske obveze mjerene po amortiziranom trošku.

Financijska imovina ili financijske obveze po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak

9. Ako je subjekt neki zajam ili neko potraživanje (ili skupinu zajmova ili potraživanja) razvrstao u kategoriju po fer vrijednosti u dobiti ili gubitku, dužan je objaviti:
- a) najveću izloženost kreditnom riziku (v. točku 36. (a)) po predmetnom zajmu ili potraživanju (ili predmetnoj skupini zajmova ili potraživanja) na izvještajni datum
 - b) iznos do kojeg bilo koji povezani kreditni derivativi ili slični instrumenti ublažavaju najveću izloženost kreditnom riziku
 - c) iznos promjene, tijekom razdoblja i kumulativno, fer vrijednosti predmetnog zajma ili potraživanja (ili predmetne skupine zajmova ili potraživanja) koja se može pripisati promjenama kreditnog rizika financijskog sredstva koja je se određuje ili:
 - i. kao iznos promjene fer vrijednosti koja se ne može pripisati promjenama tržišnih uvjeta koje stvaraju tržišni rizik, ili
 - ii. korištenjem alternative metode za koju subjekt vjeruje da vjernije prikazuje iznos promjene fer vrijednosti koja se može pripisati promjenama kreditnog rizika predmetnog sredstva.

Promjene tržišnih uvjeta koje stvaraju tržišni rizik uključuju promjene promatrane (poredbene) kamatne stope, cijene robe, valutnog tečaja ili indeksa cijena ili stopa.

- d) iznos promjene fer vrijednosti bilo kojeg povezanog kreditnog derivativa ili sličnog instrumenta tijekom razdoblja i kumulativno od trenutka svrstavanja kao zajma ili potraživanja.
10. Ako je subjekt neku financijsku obvezu odredio kao financijsku obvezu po fer vrijednosti u dobiti ili gubitku u skladu s točkom 9. MRS-a 39, dužan je objaviti:
- a) iznos promjene, tijekom razdoblja i kumulativno, fer vrijednosti financijske obveze koja se može pripisati promjenama kreditnog rizika te obveze koja se određuje ili:
 - i. kao iznos promjene fer vrijednosti obveze koja se ne može pripisati promjenama tržišnih uvjeta koji stvaraju tržišni rizik (v. točku B4 u Dodatku B), ili
 - ii. korištenjem alternative metode za koju subjekt vjeruje da vjernije prikazuje iznos promjene fer vrijednosti koja se može pripisati promjenama kreditnog rizika predmetne obveze.

Promjene tržišnih uvjeta koje stvaraju tržišni rizik uključuju promjene poredbene kamatne stope, cijene robe, valutnog tečaja ili indeksa cijena ili stopa. Za ugovore koji uključuju obilježje unit-linked proizvoda, promjene tržišnih uvjeta uključuju promjene u rezultatima poslovanja dotičnog internog ili eksternog investicijskog fonda.

- b) razlika između knjigovodstvene vrijednosti financijske obveze i iznosa koji bi subjekt temeljem ugovora trebao platiti o dospijeću vlasniku obveze.
11. Subjekt je dužan objaviti:
- a) metode korištene radi postizanja usklađenosti sa zahtjevima iz točke 9. (c) i 10. (a)
- b) ako smatra da podaci koje je objavio s ciljem usklađenosti sa zahtjevima iz točke 9. (c) i 10. (a) ne odražavaju vjerno promjenu fer vrijednosti financijskog sredstva ili financijske obveze koja se može pripisati promjenama kreditnog rizika, razloge na temelju kojih je izveo takav zaključak i čimbenike koje smatra relevantnima.

Reklasifikacija

12. Ako je subjekt financijsko imovina reklasificirao (u skladu s točkama 51.-54. MRS-a 39) u imovinu koja se mjeri:
- a) po trošku ili amortiziranom trošku, umjesto po fer vrijednosti; ili
- b) po fer vrijednosti umjesto po trošku ili amortiziranom trošku;
- dužan je objaviti iznos reklasificiran iz svake kategorije i u svaku kategoriju, te razloge za reklasifikaciju.
- 12.A Ako je subjekt reklasificirao financijsku imovinu iz kategorije po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak sukladno točkama 50.B ili 50.D MRS-a 39 ili iz kategorije raspoloživo-za-prodaju sukladno točki 50.E MRS-a 39, objavit će:
- a) iznos reklasificiran iz svake kategorije i u svaku kategoriju;
- b) u svakom razdoblje izvještavanja sve do prestanka priznavanja, knjigovodstvene vrijednosti i fer vrijednosti za svu financijsku imovinu koja je bila reklasificirana u sadašnjem i prethodnim razdobljima izvještavanja;
- c) ako je financijska imovina bila reklasificirana sukladno točki 50.B, što je rijetka situacija, činjenice i okolnosti koje pokazuju da je situacija bila nesvakidašnja;
- d) za izvještajno razdoblje u kojem je financijska imovina reklasificirana, dobitak ili gubitak od promjene fer vrijednosti financijske imovine priznat u bilanci uspjeha ili izravno u okviru kapitala u tom razdoblju i u prethodnom razdoblju;
- e) za svako izvještajno razdoblje nakon reklasifikacije (uključujući i razdoblje u kojem je financijska imovina bila reklasificirana) sve do prestanka priznavanja financijske imovine, dobitak ili gubitak od promjene fer vrijednosti koji bi bio priznat u bilanci uspjeha ili izravno u okviru kapitala da financijska imovina nije bila reklasificirana, te dobitak, gubitak, prihod i rashod priznat u bilanci uspjeha; te
- f) efektivnu kamatnu stopu i procijenjene iznose novčanih tokova koje subjekt očekuje nadoknaditi na datum reklasifikacije financijske imovine.

Prestanak priznavanja

13. Moguće je da subjekt financijsku imovinu prenosi na način da sva financijska imovina ili dio nje ne udovoljava kriterijima prestanka priznavanja (v. točku 15.-37. MRS-a 39). Subjekt je dužan za svaku klasu takve financijske imovine objaviti:

- a) prirodu imovine
- b) prirodu rizika i nagrada povezanih s vlasništvom kojima društvo ostaje izloženo
- c) kad nastavlja priznavati svu imovinu, knjigovodstvene iznose imovine i povezanih obveza
- d) kad nastavlja priznavati imovinu u mjeri u kojoj nastavlja sudjelovati u njoj, ukupan knjigovodstvena vrijednost izvorne imovine, iznos imovine koju nastavlja priznavati te knjigovodstvena vrijednost povezanih obveza.

Kolaterali

14. Subjekt je dužan objaviti:
- a) knjigovodstvena vrijednost financijske imovine koju je založio kao osiguranje za plaćanje stvarnih ili nepredviđenih obveza (kolateral), uključujući iznose koji su reklasificirani u skladu s točkom 37. (a) MRS-a 39 i
 - b) uvjete zaloga.
15. Kad subjekt drži neki kolateral (financijska ili nefinancijska imovina) i dopušteno mu je kolateral prodati ili ponovno založiti u odsustvu ili zbog neplaćanja vlasnika kolaterala, dužan je objaviti:
- a) fer vrijednost kolaterala u posjedu
 - b) fer vrijednost svakog kolaterala koji je prodan ili ponovno založen te da li ima obvezu vratiti
 - c) uvjete povezane s korištenjem kolaterala.

Konto ispravka vrijednosti za kreditne gubitke

16. Kad je financijska imovina umanjena za kreditne gubitke i subjekt evidentira umanjene na zasebnom kontu (npr. konto ispravka vrijednosti na kojem se evidentiraju pojedinačna umanjena ili neki sličan konto koji se koristi za evidentiranje kolektivnog umanjena imovine) umjesto da izravno umanjuje knjigovodstvena vrijednost sredstva, dužan je objaviti usuglašavanje promjena na tom kontu tijekom razdoblja za svaku klasu financijske imovine.

Složeni financijski instrumenti s više ugrađenih derivativa

17. Ako je subjekt izdao instrument koji sadrži i komponentu obveze i komponentu kapitala (v. točku 28. MRS-a 32) i riječ je o instrumentu koji ima više ugrađenih derivativa čije su vrijednosti međuovisne (kao što je konvertibilni dužnički instrument s pravom prijevremenog otkupa), dužan je objaviti postojanje takvih obilježja.

Neplaćanje i povreda uvjeta

18. Za obveze po zajmovima priznate na izvještajni datum, subjekt je dužan objaviti:
- a) pojedinosti o eventualnom neplaćanju kapitala, kamata, postupnog otkupa ili uvjeta otkupa obveza po zajmovima

- b) knjigovodstvena vrijednost na izvještajni datum obveza po zajmovima koji se ne plaćaju i
 - c) je li plaćanje izvršeno ili su uvjeti otplate obveza po zajmovima revidirani prije nego što je odobreno izdavanje financijskih izvještaja
19. Ako je tijekom razdoblja došlo do povrede ugovora o zajmu koja nije opisana pod točkom 18., subjekt je dužan objaviti iste informacije koje nalaže točka 18. ako je riječ o povredi temeljem koje je vjerovnik imao pravo zatražiti prijevremenu otplatu (osim u slučaju da je povreda otklonjena ili su uvjeti revidirani na izvještajni datum ili prije njega).

Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti

Stavke prihoda, rashoda, dobiti i gubitka

20. Subjekt je dužan u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti ili u bilješkama objaviti sljedeće stavke prihoda, rashoda, dobiti i gubitaka:
- a) neto dobit ili neto gubitak temeljem:
 - i. financijske imovine ili financijskih obveza po fer vrijednosti u dobiti ili gubitku, uz odvojen prikaz onih po financijskoj imovini ili financijskim obvezama koje su kao takve označene pri prvom priznavanju ili onih po financijskoj imovini i financijskim obvezama koje su klasificirane u skupinu namijenjene trgovanju u skladu s MRS-om 39
 - ii. financijske imovine raspoložive za prodaju, uz odvojen prikaz iznosa dobiti ili gubitaka priznatih u sklopu ostale sveobuhvatne dobiti razdoblja te iznos prenesen s kapitala na dobit ili gubitak razdoblja
 - iii. ulaganja koja se drže do dospelosti
 - iv. zajmova i potraživanja i
 - v. financijskih obveza mjenjenih po amortiziranom trošku.
 - b) ukupne prihode i ukupne rashode od kamata (izračunate metodom efektivne kamate) po financijskoj imovini ili financijskim obvezama koje nisu obračunate po fer vrijednosti u dobiti ili gubitku
 - c) prihode i rashode od naknada (izuzev iznosa uključenih u postupak utvrđivanja efektivne kamatne stope) po:
 - i. financijskoj imovini ili financijskim obvezama koje nisu obračunate po fer vrijednosti u dobiti ili gubitku te
 - ii. povjereničkim i drugim fiducijarnim poslovima temeljem kojih se imovina drži ili ulaže u ime fizičkih osoba, trustova, mirovinskih planova i drugih institucija
 - d) prihode od kamata na umanjenoj financijskoj imovini obračunate u skladu s točkom VP93 MRS-a 39 i
 - e) iznos eventualnih gubitaka zbog umanjenja za svaku klasu financijske imovine.

Ostali podaci za objavu

Računovodstvene politike

21. U skladu s točkom 117. MRS-a 1 - *Prezentiranje financijskih izvještaja*, subjekt je dužan u sklopu sažetog prikaza temeljnih računovodstvenih politika objaviti osnovu ili osnove vrednovanja, tj. mjerenja korištene prilikom sastavljanja financijskih izvještaja te druge primijenjene računovodstvene politike koje su važne za razumijevanje financijskih izvještaja.

Računovodstvene zaštite

22. Subjekt je dužan objaviti odvojeno sljedeće podatke za svaku vrstu zaštite opisanu u MRS-u 29 (tj. zaštitu fer vrijednosti, zaštitu novčanog toka i zaštitu neto ulaganja u inozemno poslovanje):
- a) opis svake vrste zaštite
 - b) opis financijskih instrumenata određenih kao instrumenti zaštite i njihovu fer vrijednost na izvještajni datum te
 - c) prirodu rizika od kojih se provodi zaštita.
23. Za zaštitu od novčanog toka, subjekt je dužan objaviti:
- a) razdoblja u kojima se očekuju novčani tokovi i u kojima se očekuje da će utjecati na dobit ili gubitak
 - b) opis prognozirane transakcije za koju je ranije korišteno računovodstvo zaštite, ali za koju se više ne očekuje da će nastati
 - c) iznos priznat u izvještaju o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti tijekom razdoblja
 - d) iznos koji je tijekom razdoblja prenesen iz kapitala na dobit ili gubitak razdoblja, uz prikaz iznosa koji je uključen u svaku stavku izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti i
 - e) iznos koji je tijekom razdoblja prenesen iz kapitala i uključen u početni trošak ili neki drugi knjigovodstvena vrijednost nefinancijskog sredstva ili nefinancijske obveze čije stjecanje, odnosno čiji nastanak je bio zaštićen prognoziranom transakcijom visokog stupnja vjerojatnosti nastanka.
24. Subjekt je dužan objaviti odvojeno:
- a) kod zaštite fer vrijednosti, dobit ili gubitke:
 - i. temeljem instrumenata zaštite i
 - ii. temeljem zaštićene stavke koji se mogu pripisati riziku od kojeg se provodi zaštita.
 - b) neučinkovitost priznatu u dobiti ili gubitku koja proizlazi iz zaštite novčanog toka i
 - c) neučinkovitost priznatu u dobiti ili gubitku koja proizlazi iz zaštite neto ulaganja u inozemno poslovanje.

Fer vrijednost

25. Izuzev kako je određeno u točki 29., subjekt je za svaku klasu financijske imovine i financijskih obveza (v. točku 6.) dužan objaviti fer vrijednost klase imovine i klase obveza na način koji omogućuje njezinu usporedbu s knjigovodstvenim iznosom.
26. Prilikom objavljivanja fer vrijednosti, subjekt je dužan financijsku imovinu i financijske obveze grupirati u klase, koje može prebijati samo u mjeri u kojoj je izvršen prijeboj njihovih knjigovodstvenih iznosa u izvještaju o financijskom položaju.
27. Subjekt je dužan za svaku klasu financijskih instrumenata objaviti metode i, kod primjene metode vrednovanja, pretpostavke primijenjene u određivanju fer vrijednosti svake klase financijske imovine ili financijskih obveza. Primjerice, ako je primjereno, subjekt objavljuje informacije o pretpostavkama koje se odnose na stopu predujmova, stopu procijenjenih kreditnih gubitaka te kamatne ili diskontne stope. Ako je došlo do promjene metode vrednovanja, subjekt je dužan objaviti promjenu te razloge za promjenu.
- 27A. Radi objavljivanja podataka koje nalaže točka 27.B, subjekt je dužan pokazatelje fer vrijednosti razvrstati primjenom hijerarhije koja odražava važnost ulaznih podataka u određivanju pokazatelja. Hijerarhija fer vrijednosti ima sljedeće razine:
- cijene (neusklađene) koje kotiraju na aktivnim tržištima za identičnu imovinu, odnosno identične obveze (1. razina)
 - podaci koji nisu kotirane cijene iz 1. razine a koji su dostupni o predmetnom sredstvu ili predmetnoj obvezi, bilo izravno (npr. cijene) ili neizravno (izvedeni iz cijena) (2. razina) i
 - ulazni podaci o imovini ili obvezama koji se ne zasnivaju na dostupnim tržišnim podacima (ulazni podaci koje nije moguće zapaziti) (3. razina).
- Razina hijerarhije za određivanje fer vrijednosti u koju je razvrstan pokazatelj fer vrijednosti se u cijelosti određuje na temelju najniže razine ulaznih podataka koji su važni za cijeli pokazatelj fer vrijednosti. U tu svrhu se važnost ulaznog podatka ocjenjuje u odnosu na cijeli pokazatelj fer vrijednosti. Ako se za neki pokazatelj fer vrijednosti koriste ulazni podaci koje je moguće zapaziti i koje je potrebno značajno uskladiti na temelju ulaznih podataka koje nije moguće zapaziti, onda je pokazatelj fer vrijednosti pokazatelj 3. razine. Ocjenjivanje važnosti određenog ulaznog podatka za određivanje pokazatelja fer vrijednosti u cjelini nalaže prosudbu u kojoj se razmatraju čimbenici specifični za predmetnu imovinu ili obvezu.
- 27.B. Vezano za pokazatelje fer vrijednosti iskazane u izvještaju o financijskom položaju, subjekt je dužan za svaku klasu financijskih instrumenata objaviti:
- razinu unutar hijerarhije fer vrijednosti u koju je pokazatelj fer vrijednosti u cijelosti razvrstan, uz razdvajanje pokazatelja fer vrijednosti po razinama kako je definirano u točki 27.A
 - svaki značajan prelazak između razine 1. i razine 2. hijerarhije fer vrijednosti te razloge prelaska. Prelazak u svaku razinu se objavljuje i opisuje odvojeno od prelaska iz svake razine. U tu svrhu se procjenjuje važnost za dobit i gubitak te ukupnu imovinu i ukupne obveze.

- c) o pokazateljima fer vrijednosti 3. razine hijerarhije fer vrijednosti, usklađenja počevši s početnim stanjem do zaključnog stanja, uz odvojeno objavljivanje promjena tijekom razdoblja povezanih sa sljedećim:
- i. ukupnim dobitcima ili gubicima razdoblja priznatima u dobit ili gubitak, zajedno s naznakom o tome gdje su prikazani u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti ili zasebnom računu dobiti i gubitka (ako je prikazan)
 - ii. ukupnim dobitcima ili gubicima koji su priznati u sklopu ostale sveobuhvatne dobiti
 - iii. nabavkom, prodajom, izdavanjem i namirom, uz odvojen prikaz za svaku navedenu vrstu promjene i
 - iv. prijenos u 3. razinu iz nje (npr. prijenosi povezani s promijenjenom mogućnošću zapažanja podataka na tržištu) te razloge za prijelaz. Kod važnih prijelaza, prijelaz u 3. razinu se objavljuje i opisuje odvojeno od prijelaza iz 3. razine.
- d) iznosom ukupnih dobitaka ili gubitaka razdoblja pod c)(i) uključenih u dobit ili gubitak i povezanih s dobitcima i gubicima koji s odnose na predmetnu imovinu i obveze u posjedu na kraju izvještajnog razdoblja, zajedno s naznakom o tome gdje su prikazani u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti ili zasebnom računu dobiti i gubitka (ako je prikazan)
- e) za pokazatelje fer vrijednosti 3. razine, ako bi promjenom jednog ulaznog podatka ili više ulaznih podataka za realno moguću alternativnu pretpostavku mogao značajno promijeniti fer vrijednost, subjekt je dužan tu činjenicu iskazati i objaviti njene učinke. Subjekt je dužan objaviti način na koji je izračunao utjecaj promjene realno moguće alternativne pretpostavke. U tu svrhu, važnost se prosuđuje u odnosu na dobit ili gubitak te ukupnu imovinu ili ukupne obveze ili, ako se promjene fer vrijednosti iskazuju u sklopu ostale sveobuhvatne dobiti, na ukupnu glavnici.

Subjekt je dužan objaviti kvantitativne podatke iz ove točke u tabličnom formatu, osim ako neki drugi format ne bi bio primjereniji.

28. Ako tržište za neki financijskim instrument nije aktivno, subjekt fer vrijednost takvog instrumenta određuje korištenjem metode procjene vrijednosti (v. točku VP74-VP79 MRS-a 39. Ipak, najbolji dokaz o fer vrijednosti prilikom početnog priznavanja jest transakcijska cijena (tj. fer vrijednost dane ili primljene naknade), osim ako nisu ispunjeni uvjeti opisani u točki VP76 MRS-a 39. Iz toga slijedi da bi se mogla pojaviti razlika između fer vrijednosti kod početnog priznavanja i iznosa koji bi bio na taj datum bio utvrđen primjenom metode procjene vrijednosti. Ako razlika postoji, subjekt je dužan, po klasama financijskih instrumenata, objaviti:
- a) svoju računovodstvenu politiku priznavanja u dobiti ili gubitku koja odražava promjenu čimbenika (uključujući vrijeme) koje bi sudionici na tržištu razmatrali prilikom određivanja cijene (v. točku VP76.A MRS-a 3) i
 - b) ukupnu razliku koju tek treba priznati u dobiti ili gubitku na početku i na kraju razdoblja te usklađenje temeljem te razlike provedeno u izvještaju o financijskom položaju.

29. Objavljivanje fer vrijednosti nije potrebno:
- kad je knjigovodstvena vrijednost realno približan fer vrijednosti, primjerice kod financijskih instrumenata kao što su kratkoročna potraživanja od kupaca ili kratkoročne obveze prema dobavljačima
 - kod ulaganja u glavnice instrumente čija cijena ne kotira na aktivnom tržištu ili derivativa povezanih s takvim glavnicičkim instrumentima a koja su mjerena po trošku u skladu s MRS-om 39 jer njihovu fer vrijednost nije moguće pouzdano izmjeriti ili
 - kod ugovora koji sadrži obilježje diskrecijske participacije (kako je opisana u MSFI-ju 4) ako fer vrijednost tog obilježja nije moguće pouzdano izmjeriti.
30. U slučajevima opisanim u točki 29.(b) i 29.(c.), subjekt je dužan objaviti informacije koje će korisnicima financijskih izvještajima pomoći da sami prosude u kojoj mjeri postoje eventualne razlike između knjigovodstvenih iznosa takve financijske imovine ili takvih financijskih obveza i njihovih fer vrijednosti, uključujući:
- činjenicu da informacije o fer vrijednosti tih instrumenata nisu objavljene jer njihovu fer vrijednost nije moguće pouzdano izmjeriti
 - opis financijskih instrumenata, njihovih knjigovodstvenih iznosa i razloge iz kojih fer vrijednost nije moguće pouzdano izmjeriti
 - informacije o tržištu tih instrumenata
 - informaciju o tome da li i na koji način subjekt namjerava prodati te financijske instrumente i
 - činjenicu da su se neki financijski instrumenti čiju fer vrijednost ranije nije bilo moguće pouzdano izmjeriti, prestali priznavati, ako je tako, njihove knjigovodstvene iznose u trenutku prestanka priznavanja te iznos priznate dobiti ili priznatih gubitaka.

Priroda i doseg rizika koji proizlaze iz financijskih instrumenata

31. **Subjekt je dužan objaviti informacije koje korisnicima financijskih izvještaja omogućuju da ocijene vrstu i doseg rizika koji proizlaze iz financijskih instrumenata a kojima je subjekt izložen na izvještajni datum.**
32. Informacije čije objavljivanje nalažu točke 33.-42. usmjerene su na rizike koji proizlaze iz financijskih instrumenata i načina na koji se njima upravlja. Riječ je rizicima među kojima su pravilu, ali ne isključivo, kreditni rizik, rizik likvidnosti i tržišni rizik.

Kvalitativni podaci za objavu

33. Za svaku vrstu rizika koja proizlazi iz financijskih instrumenata, subjekt je dužan objaviti:
- izloženost riziku i kako ona nastaje
 - svoje ciljeve, politike i procese upravljanja rizikom te metode korištene za mjerenje rizika i
 - eventualne promjene elemenata pod (a) ili (b) u odnosu na prethodno razdoblje.

Kvantitativni podaci za objavu

34. Za svaku vrstu koja proizlazi iz financijskih instrumenata, subjekt je dužan objaviti:
- sažete kvantitativne podatke o svojoj izloženosti određenom riziku na izvještajni datum. Ti podaci se obvezno temelje na informacijama koje su interno dostavljene ključnim rukovoditeljima poslovnog subjekta (kako su definirani u MRS-u 24 - *Objavljivanje povezanih strana*), primjerice upravi ili direktoru subjekta.
 - podatke čije objavljivanje nalažu točke 36.-42., u mjeri u kojoj nisu specificirani pod (a), osim ako rizik nije materijalno značajan (vezano za materijalnost v. točku 29.-31. MRS-a 1)
 - koncentraciju rizika ako ona nije vidljiva iz podataka pod (a) i (b).
35. Ako kvantitativni podaci objavljeni na izvještajni datum nisu reprezentativni u pogledu prikaza izloženosti subjekta riziku tijekom razdoblja, subjekt je dužan navesti dodatne informacije koje su reprezentativne.

Kreditni rizik

36. Subjekt je dužan po klasama financijskih instrumenata objaviti:
- iznos koji najbolje odražava njegovu maksimalnu izloženost kreditnom riziku na izvještajni datum, ne uzimajući u obzir eventualne kolaterale u posjedu ili druge instrumente osiguranja naplate kredita (npr. prijeboj u neto iznosu koji ne potpada pod prijeboj u skladu s MRS-om 32)
 - vezano za iznos objavljen pod (a), opis kolaterala i drugih instrumenata osiguranja naplate kredita koje subjekt drži
 - informacije o kreditnoj kvaliteti financijske imovine koja nije ni dospjela niti umanjena i
 - knjigovodstvena vrijednost financijske imovine koja bi bila dospjela ili umanjena da uvjeti nisu revidirani.

Financijska imovina koja nije ni dospjela ni umanjena

37. Subjekt je za svaku klasu financijske imovine dužan objaviti:
- starosnu analizu financijske imovine koja je dospjela na izvještajni datum, ali koja nije umanjena
 - analizu financijske imovine za koju su utvrđena pojedinačna umanjena vrijednosti na izvještajni datum, uključujući čimbenike koje je subjekt razmatrao prilikom utvrđivanja umanjena i
 - za iznose objavljene pod (a) i (b), opis kolaterala i drugih instrumenata osiguranja naplate kredita koje subjekt drži te, osim ako nije izvedivo, procjenu fer vrijednosti.

Kolateral i drugi primljeni instrumenti osiguranja naplate kredita

38. Kad subjekt tijekom razdoblja stekne financijsku ili nefinancijsku imovinu na način da dođe u posjed kolaterala koji drži kao instrument osiguranja ili posegne za

drugim instrumentima osiguranja naplate kredita (npr. garancijama) te ako takva imovina udovoljava kriterijima priznavanja iz drugih standarda, dužan je objaviti:

- a) prirodu i knjigovodstvenu vrijednost tako stečene imovine i
- b) ako imovinu nije moguće trenutačno konvertirati u novac, svoje politike kojima je regulirano raspolaganje takvom imovinom, odnosno prodaja imovine ili njeno korištenje u vlastitom poslovanju.

Rizik likvidnosti

39. Subjekt je dužan objaviti:

- a) analizu ročnosti neizvedenih financijskih obveza (uključujući izdane ugovore o financijskom jamstvu) koja prikazuje preostalo razdoblje do ugovorenog dospijeća
- b) analizu ročnosti izvedenih financijskih obveza, koja obvezno obuhvaća preostalo razdoblje do ugovornog dospijeća izvedenih financijskih obveza čije ugovorno dospijeće je ključno za razumijevanje vremena u kojem će doći do odljeva novca (v. točku B11.B)
- c) opis načina na koji upravlja rizikom likvidnosti svojstvenom za stavke pod a) i b).

Tržišni rizik

Analiza osjetljivosti

40. Subjekt je dužan, osim ako ne postupa u skladu s točkom 41., objaviti:

- a) analizu osjetljivosti za svaku vrstu tržišnog rizika kojem je izložen na izvještajni datum, uz prikaz načina na koji bi promjene relevantne varijable rizika koje su realno moguće na taj datum utjecale na dobit ili gubitak te kapital
- b) metode i pretpostavke korištene u izradi analize osjetljivosti i
- c) promjene korištenih metoda i pretpostavki u odnosu na prethodno razdoblje i razloge promjena.

41. Ako subjekt sastavlja analizu osjetljivosti, kao što je vrijednost pod rizikom, koja odražava međuovisnosti između varijabli rizika (npr. kamatne stope ili valutni tečajevi) i koristi ju za upravljanje financijskim rizicima, tu analizu osjetljivosti može koristiti umjesto analize navedene u točki 40. Subjekt je također dužan objaviti:

- a) obrazloženje metode korištene u izradi analize osjetljivosti te glavnih parametara i pretpostavki iz kojih su izvedeni prezentirani podaci te
- b) obrazloženje cilja korištene metode i ograničenja koja mogu dovesti do toga da informacije ne odražavaju u potpunosti fer vrijednost predmetne imovine i predmetnih obveza.

Ostali podaci o tržišnom riziku za objavu

42. Kad analize osjetljivosti objavljenje u skladu s točkom 40. ili 41. nisu reprezentativne za rizike svojstvene nekom financijskom instrumentu (primjerice zbog toga što izloženost

na kraju godine ne odražava izloženost tijekom godine), subjekt je tu činjenicu dužan objaviti, kao i razloge iz kojih smatra da analize osjetljivosti nisu reprezentativne.

Datum stupanja na snagu i prijelazno razdoblje

43. Subjekt je dužan ovaj standard primjenjivati na godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2007. godine. Subjekti se potiču na njegovu raniju primjenu. Ako neki subjekt ovaj standard primjenjuje na neko ranije razdoblje, dužan je tu činjenicu objaviti.
44. Ako neki subjekt ovaj standard primjenjuje na godišnja razdoblja koja su započela prije 1. siječnja 2006. godine, nema obvezu prezentirati usporedne informacije za podatke koji se objavljuju u skladu s točkom 31. - 42. a odnose se na prirodu i doseg rizika koji proizlaze iz financijskih instrumenata.
- 44.A MRS-om 1 (izmijenjen 2007.) su izmijenjeni izrazi koji se rabe u MSFI-jevima. Pored toga, njime se mijenjaju i nadopunjavaju točke 20., 21., 23.(c) i (d) te točka B5 u Dodatku B. Subjekt je dužan te izmjene i dopune primijeniti za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2009. godine. Ako subjekt primijeni MRS-1 (izmijenjen 2007.) na neko ranije razdoblje, dužan je te izmjene i dopune primijeniti i na to ranije razdoblje.
- 44.B MSFI-jem 3 (kojeg je revidirao Odbor za međunarodne računovodstvene standarde u 2008. godini) je brisana točka 3. (c). Subjekt je izmjenu dužan primijeniti na godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. srpnja 2009. godine. Ako subjekt primijeni MSFI 3 (revidiran 2008.) na neko ranije razdoblje, dužan je ovu izmjenu primijeniti također na to ranije razdoblje.
- 44.C Subjekt je dužan primijeniti izmjene i dopune točke 3. na godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2009. godine. Ako neki subjekt financijske instrumente s opcijom prodaje i obveze temeljem likvidacije (izmjene i dopune MRS-a 32 i MRS-a 1), objavljene u veljači 2008. godine, primjenjuje na neko ranije razdoblje, dužan je izmjenu i dopunu točke 3. primijeniti na to ranije razdoblje.
- 44.D Točka 3.(a) je izmijenjena kao posljedica Pobošljanja MSFI-jeva objavljenih u svibnju 2008. godine. Subjekt je dužan izmjenu primijeniti na godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2009. godine. Dopuštena je ranija primjena. Ako subjekt izmjenu primijeni na neko ranije razdoblje, dužan je tu činjenicu i objaviti te na to ranije razdoblje primijeniti izmjene i dopune točke 1. MRS-a 28, točke 1. MRS-a 31 i točke 4. MRS-a 32 - *Financijski instrumenti: prezentiranje* izdane u svibnju 2008. godine. Subjektu je dopušteno spomenute izmjene i dopune primijeniti prospektivno.
- 44.E Odredbama o reklasifikaciji financijske imovine (temeljem izmjena i dopuna MRS-a 39 i MSFI-ja 7) koje su objavljene u listopadu 2008. godine, izmijenjena je točka 12. i dodana točka 12.A. Subjekt je dužan navedene izmjene i dopune primijeniti s 1. srpnjem 2008. godine ili nakon toga datuma.
- 44.F Odredbama o stupanju na snagu i prijelaznim odredbama koje se tiču reklasifikacije financijske imovine temeljem izmjena i dopuna MRS-a 39 i MSFI-ja 7 i koje su objavljene u studenome 2008. godine je izmijenjena točka 44.E. Subjekt je dužan navedenu izmjenu primijeniti na dan ili nakon 1. srpnja 2008. godine.

44.G Izmjenama i dopunama MSFI-ja 7 iz ožujka 2009. godine „Dorada podataka koji se objavljuju o financijskim instrumentima” su izmijenjene točke 27., 29. i B11. i dodane točke 27A., 27B., B10A. te B11A.–B11F.. Subjekt je dužan navedene izmjene i dopune primijeniti na godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2009. godine. U prvoj godini primjene, subjekt nije obavezan iznijeti usporedne informacije za podatke čije objavljivanje nalažu spomenute izmjene i dopune. Dopuštena je ranija primjena. Ako subjekt primjenjuje spomenute izmjene i dopune na neko ranije razdoblje, dužan je tu činjenicu objaviti..

Povlačenje MRS-a 30

45. Ovaj standard zamjenjuje MRS 30 - *Objavljivanje u financijskim izvještajima banka i sličnih financijskih institucija.*

DODATAK A

Definirani pojmovi

Ovaj dodatak je sastavni dio ovog MSFI-ja.

 kreditni rizik	Rizik da će jedna strana financijskog instrumenta drugoj strani proizročiti financijske gubitke zbog neispunjenja obveze.
 valutni rizik	Rizik fluktuacije fer vrijednosti ili budućih novčanih tokova po financijskim instrumentu zbog promjena valutnih tečajeva.
 kamatni rizik	Rizik fluktuacije fer vrijednosti ili budućih novčanih tokova po financijskim instrumentu zbog promjena tržišnih kamatnih stopa.
 rizik likvidnosti	Rizik da će se subjekt suočiti s poteškoćama u ispunjenju svojih obveza povezanih s financijskim obvezama koje se namiruju novcem ili isporukom nekog drugog financijskog sredstva.
 obveze po zajmovima	Obveze po zajmovima su financijske obveze koje nisu kratkoročne obveze prema dobavljačima pod uobičajenim uvjetima kreditiranja.
 tržišni rizik	Rizik fluktuacije fer vrijednosti ili budućih novčanih tokova po financijskim instrumentu zbog promjena tržišnih cijena. Tržišni rizik obuhvaća tri vrste rizika: valutni rizik, kamatni rizik i ostali cjenovni rizici.
 ostali cjenovni rizici	Rizik fluktuacije fer vrijednosti ili budućih novčanih tokova po financijskim instrumentu zbog promjena tržišnih cijena (koje ne proizlaze iz kamatnog rizika ili valutnog rizika), bilo da je riječ o promjenama koje su proizročili čimbenici svojstveni pojedinom financijskim instrumentu ili njegovom izdavatelju ili drugi čimbenici koji utječu na sve slične financijske instrumente kojima se trguje na tržištu.
 dospjelo	Financijska imovina je dospjela ako druga strana nije izvršila plaćanje o ugovornom dospjeću.

Sljedeći uvjeti su definirani u točki 11. MRS-a 32 ili točki 9. MRS-a 39 i u ovome standardu se koriste u značenju navedenom u MRS-u 32 i MRS-u 39.

- amortizirani trošak financijskog sredstva ili financijske obveze
- financijska imovina raspoloživa za prodaju
- prestanak priznavanja
- derivativ
- metoda efektivne kamate
- glavnički instrument
- fer vrijednost
- financijska imovina
- financijski instrument
- financijska obveza
- financijsko imovina ili financijska obveza po fer vrijednosti u dobiti ili gubitku
- ugovor o financijskoj garanciji
- financijska imovina ili financijska obveza namijenjena trgovanju
- prognozirana transakcija
- instrument zaštite
- ulaganja koja se drže do dospijea
- zajmovi i potraživanja
- kupnja ili prodaja redovnim putem

DODATAK B

Vodič za primjenu

Ovaj dodatak je sastavni dio ovog MSFI-ja.

Klase financijskih instrumenata i razina do koje se objavljuju (točka 6.)

- B1. Točka 6. nalaže subjektu da financijske instrumente grupira u klase koje su primjereni prirodni objavljenih informacija i da uzme u obzir obilježja tih financijskih instrumenata. Klase opisane u točki 6. određuje subjekt, te se stoga razlikuju od kategorija financijskih instrumenata navedenih u MRS-u 39 (koji određuje način mjerenja financijskih instrumenata i priznavanja promjena fer vrijednosti).
- B2. Prilikom određivanja klasa financijskih instrumenata, subjekt je dužan barem:
- a) razlikovati instrumente mjerene po amortiziranom trošku od onih koji su mjereni po fer vrijednosti
 - b) financijske instrumente izvan djelokruga ovoga standarda tretirati kao zasebnu klasu ili klase.
- B3. Imajući u vidu vlastite okolnosti, subjekt određuje razinu razrađenosti podataka koje će prezentirati kako bi udovoljio zahtjevima ovoga standarda, u kojoj mjeri će

naglasiti različite aspekte tih zahtjeva i kako će informacije objediniti u cilju općeg prikaza a da ne kombinira informacije različitih obilježja. Neophodno je postići ravnotežu između nagomilavanja detaljnih informacija u financijskim izvještajima koje korisnicima financijskih izvještaja neće biti od pomoći i koje će, zbog pretjeranog akumuliranja zakriti važne informacije. Primjerice, subjekt ne smije zakriti važne informacije na način da ih uključi u velik broj beznačajnih detalja. Slično tomu, subjekt ne smije objaviti informacije koje su tako objedinjene da zakrivaju važne razlike između pojedinih transakcija ili povezanih rizika.

Značaj financijskih instrumenata za financijski položaj i rezultate poslovanja

Financijske obveze po fer vrijednosti u dobiti ili gubitku (točke 10. i 11.)

- B4. Ako subjekt neku financijsku obvezu odredi za prikazivanje po fer vrijednosti u dobiti ili gubitku, prema točki 10.(a) je dužan objaviti iznos promjene fer vrijednosti financijske obveze koji se može pripisati promjenama kreditnog rizika te obveze. Točka 10.(a)(i) dopušta subjektima da taj iznos odrede kao iznos promjene fer vrijednosti financijske obveze koji se ne može pripisati promjenama tržišnih uvjeta koji dovode do tržišnog rizika. Ako su jedine relevantne promjene tržišnih uvjeta obveze promjene promatrane (poredbene) kamatne stope, taj iznos je moguće procijeniti kako slijedi:
- prvo, subjekt izračunava internu stopu prinosa na početku razdoblja koristeći promatranu tržišnu cijenu obveze i ugovornih novčanih tokova po obvezi na početku razdoblja. Od te stope prinosa oduzima promatranu (poredbenu) kamatnu stopu na početku razdoblja kako bi dobio komponentu interne stope prinosa specifičnu za instrument
 - zatim, subjekt izračunava sadašnju vrijednost novčanih tokova povezanih s financijskom obvezom koristeći ugovorene novčane tokove obveze na kraju razdoblja i diskontnu stopu koja je jednaka zbroju (i) promatrane (poredbene) kamatne stope na kraju razdoblja i (ii) komponentu interne stope prinosa specifičnu za instrument određenu kako je navedeno pod (a)
 - razlika između promatrane tržišne cijene financijske obveze na kraju razdoblja i iznosa utvrđenog pod (b) je promjena fer vrijednosti koja se ne može pripisati promjenama promatrane (poredbene) kamatne stope. To je iznos koji se objavljuje.

U ovome primjeru je pretpostavka da promjene fer vrijednosti koje proizlaze iz čimbenika koji nisu promjena kreditnog rizika predmetnog instrumenta ili promjena kamatnih stopa nisu značajne. Ako instrument iz primjera sadrži ugrađeni derivativ, promjena fer vrijednosti ugrađenog derivativa se isključuje prilikom određivanja iznosa koji je potrebno obaviti u skladu s točkom 10.(a).

Ostali podaci za objavu - računovodstvene politike (točka 21.)

- B5. Točka 21. nalaže objavljivanje načela vrednovanja korištenih pri sastavljanju financijskih izvještaja i drugih primijenjenih računovodstvenih politika koje su relevantne za razumijevanje financijskih izvještaja. Za financijske izvještaje, ti podaci mogu uključiti:
- a) kad je riječ o financijskoj imovini ili financijskim obvezama određenima za prikazivanje po fer vrijednosti u dobiti ili gubitku:
 - i. prirodu financijske imovine ili financijskih obveza koje je društvo odredilo za prezentiranje po fer vrijednosti u dobiti ili gubitku
 - ii. kriterije za određivanje takve financijske imovine ili takvih financijskih obveza prilikom prvog priznavanja i
 - iii. način na koji je subjekt udovoljio uvjetima iz točke 9., 11.A ili 12. MRS-a 39 za takvo određivanje. Za instrumente koji su određeni u skladu s točkom (b)(i) definicije financijskog sredstva ili financijske obveze po fer vrijednosti u dobiti ili gubitku iz MRS-a 39, napomenu da objavljeni podaci uključuju narativan opis okolnosti koje bi u suprotnom prouzročile nedosljednost u mjerenju ili priznavanju. Za instrumente označene u skladu s točkom (b) (ii) definicije financijskog sredstva ili financijske obveze po fer vrijednosti u dobiti ili gubitku iz MRS-a 39, napomenu da objavljeni podaci uključuju narativan opis načina na koji je određivanje za prezentiranje po fer vrijednosti u dobiti ili gubitku u skladu s dokumentiranom strategijom subjekta za upravljanje rizicima ili njegovom strategijom ulaganja.
 - b) kriterije za određivanje financijske imovine za prikaz kao imovine raspoložive za prodaju
 - c) je li se kupnja ili prodaja financijske imovine redovnim putem obračunava na datum trgovanja ili datum namire (v. točku 38. MRS-a 39)
 - d) koristi li se konto ispravka vrijednosti kako bi se umanjio knjigovodstvena vrijednost financijskog sredstva koje je umanjeno za kreditne gubitke:
 - i. kriterije za utvrđivanje kad se knjigovodstvena vrijednost financijskog sredstva izravno umanjuje (ili, u slučaju poništenja otpisa, izravno povećava) te kad se koristi konto ispravka vrijednosti i
 - ii. kriterije za potpuno otpisivanje iznosa koji su knjiženi na konto ispravka vrijednosti u odnosu na knjigovodstvena vrijednost umanjene financijske imovine (v. točku 16.)
 - e) način na koji se utvrđuju neto dobiti ili neto gubici po svakoj kategoriji financijskog instrumenta (v. točku 20.(a)), primjerice, da li neto dobiti ili neto gubici po stavkama iskazanim po fer vrijednosti u dobiti ili gubitku uključuju prihode od kamata ili dividendi
 - f) kriterije koje subjekt koristi kako bi utvrdio da li postoji objektivan dokaz o nastanku gubitaka od umanjenja (v. točku 20.(e))
 - g) kada je došlo do revizije uvjeta financijske imovine koja bi inače bila dospjela ili umanjena, računovodstvenu politiku za financijsku imovinu na koju se primjenjuju revidirani uvjeti (v. točku 36. (d)).

Točka 122. MRS-a 1 (izmijenjen 2007.) također nalaže subjektima da, u sklopu sažetog prikaza temeljenih računovodstvenih politika ili drugim bilješkama, objave one prosudbe uprave u procesu primjene računovodstvenih politika subjekta, osim onih koje uključuju procjene, koje imaju najznačajniji utjecaj na iznose priznate u financijskim izvještajima.

Narav i vrsta rizika povezanih s financijskim instrumentima (točke 31.-42.)

- B6. Podaci koji se obvezno objavljuju temeljem točke 31. - 42. iznose se ili u financijskim izvještajima, ili se putem natuknica u financijskim izvještajima povezuju s nekim drugim službenim izjavama, kao što je komentar uprave ili izvještaj o rizicima, a koje su dostupne korisnicima financijskih izvještaja pod istim uvjetima i u isto vrijeme kao i financijski izvještaji. Bez informacija uključenih putem natuknica, financijski izvještaji su nepotpuni.

Kvantitativni pokazatelji rizika likvidnosti (točke 34.a), 39.a) i 39))

- B7. Točka 34.(a) nalaže objavljivanje sažetih kvantitativnih podataka o izloženosti subjekta rizicima na temelju informacija koje su interno dostavljene ključnim rukovoditeljima poslovnog subjekta. Ako subjekt koristi nekoliko metoda za upravljanje svojom izloženošću rizicima, dužan je objaviti informacije korištenjem metode ili metoda koje pružaju najrelevantnije i najpouzdanije informacije. Relevantnost i pouzdanost su obrađene u MRS-u 8 - *Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i pogreške*.
- B8. Točka 34.(c) nalaže objavljivanje podataka o koncentraciji rizika. Koncentracije rizika proizlaze iz financijskih instrumenata koji imaju slična obilježja i na koje promjene gospodarskih ili drugih uvjeta slično utječu. Prepoznavanje koncentracija rizika zahtijeva prosudbe na temelju okolnosti u kojima se subjekt nalazi. Podaci koji se objavljuju o koncentracijama rizika uključuju:
- a) opis načina na koji rukovodstvo utvrđuje koncentraciju
 - b) opis zajedničke karakteristike koja ukazuje na svaku pojedinu koncentraciju (npr. druga strana, teritorijalno područje, valuta ili tržište)
 - c) iznos izloženosti riziku povezan sa svim financijskim instrumentima kojima je ta karakteristika zajednička.
- B9. Točka 36.(a) nalaže objavljivanje iznosa koji najbolje odražava najveću izloženost društva kreditnom riziku. Za financijsko imovina, to je u pravilu bruto knjigovodstvena vrijednost umanjen za:
- a) svaki iznos prijetoja u skladu s MRS-om 32 i
 - b) svaki gubitak od umanjenja priznat u skladu s MRS-om 39.
- B10. U aktivnosti koje uzrokuju nastanak kreditnog rizika i s njim povezane najveće izloženosti kreditnom riziku se ubrajaju, ali ne isključivo:

- a) odobrenje zajmova i potraživanja klijentima i polaganje depozita kod drugih subjekata. U tim slučajevima, najveća izloženost kreditnom riziku je knjigovodstvena vrijednost povezane financijske imovine.
 - b) zaključenje ugovora o derivativima, npr. valutnih ugovora, ugovora o kamatnim swapovima i kreditnim derivativima. Kad je imovina koje iz toga proizlazi mjereno po fer vrijednosti, najveća izloženost kreditnom riziku na izvještajni datum bit će jednaka knjigovodstvenom iznosu.
 - c) davanje financijskih garancija. U tom slučaju, najveća izloženost kreditnom riziku je najviši iznos koji bi subjekt trebao platiti u slučaju poziva garancije, a koji može biti znatno viši od iznosa koji je priznat kao obveza.
 - d) preuzimanje obveze za kreditiranjem koja je neopoziva tijekom trajanja aranžmana ili opoziva samo u slučaju materijalno značajne negativne promjene. Ako izdavatelj nije u mogućnosti izvršiti obvezu za kreditiranjem u neto iznosu novca ili nekim drugim financijskim instrumentom, najviša izloženost kreditnom riziku je cijeli iznos preuzete obveze. To je tako zbog toga što je neizvjesno povlačenje bilo kojeg nepovučenog dijela u budućnosti. On može biti znatno viši od iznosa koji je priznat kao obveza.
- B10.A Sukladno točki 34.a), subjekt objavljuje sažete kvantitativne podatke o svojoj izloženosti riziku likvidnosti na temelju podataka koje se interno dostavljaju ključnim rukovoditeljima. Subjekt je dužan obrazložiti način na koji se ti podaci utvrđuju. Ako odljev novca (ili nekog drugog financijskog sredstva) sadržan u tim podacima može ili:
- a) nastati znatno ranije nego što je navedeno u podacima, ili
 - b) u znatno različitim iznosima od iznosa koji su navedeni u podacima (npr. za derivativ koji je uključen u podatak o osnovi namire u neto iznosu, ali kod koje druga ugovorna strana ima opciju zatražiti namiru u bruto iznosu),
- subjekt je dužan svaku takvu činjenicu objaviti i navesti kvantitativne podatke koji korisnicima njegovih financijskih izvještaja omogućuju da ocijene doseg rizika, osim ako iste informacije nisu iskazane u sklopu analize ročnosti iz točke 39.a) ili 39.b).
- B11. Prilikom izrade analize ugovornog dospijeća financijskih obveza kako to nalaže točka 39.(a), subjekt na temelju prosudbe utvrđuje primjeren broj skupina po kojima će vremenski razvrstati dospijeće. Primjerice, subjekt može sljedeća razdoblja odrediti kao primjerena:
- a) do jednog mjeseca
 - b) od jednog do tri mjeseca
 - c) od tri mjeseca do jedne godine i
 - d) od jedne godine do pet godina.
- B11.A Postupajući sukladno točki 39.a) i 39.b), subjekt ne smije iz hibridnog (složenog) instrumenta odvojiti ugrađeni derivativ, nego je na njega dužan primijeniti točku 39.a).
- B11.B Točka 39.b) nalaže subjektu da objavi kvantitativnu analizu ročnosti izvedenih financijskih obveza koja prikazuje preostalo razdoblje do ugovornog dospijeća ako je

ugovorno dospijeće ključno za razumijevanje vremena nastanka novčanih odljeva. Primjerice, to bi bio slučaj kod:

- a) kamatnog swapa s preostalim razdobljem do dospijeća od pet godina u zaštiti novčanog toka po financijskoj imovini ili obvezi s promjenjivom kamatnom stopom
- b) svih preuzetih obveza za kreditiranjem.

B11.C Sukladno točkama 39.a) i 39.b) subjekt je dužan objaviti analize ročnosti za financijske obveze u kojima je prikazano preostalo razdoblje do ugovornog dospijeća nekih financijskih obveza. U sklopu objavljivanja:

- a) kada druga ugovorna strana može birati vrijeme plaćanja iznosa, obveza se raspoređuje u najranije razdoblje u kojem se od subjekta može zatražiti plaćanje. Primjerice, financijske obveze kod kojih se od subjekta može zatražiti da ih plati na poziv (npr. sredstva po viđenju) se uključuju u najraniji vremenski okvir
- b) kad je subjekt preuzeo obvezu osigurati dostupnost iznosa u obrocima, svaki obrok se raspoređuje u najranije razdoblje u kojem se od subjekta može zatražiti plaćanje. Primjerice, nepovučena sredstva po preuzetoj obvezi za kreditiranjem se uključuju u vremenski okvir unutar kojeg je najraniji mogući datum povlačenja.
- c) kod izdanih ugovora o financijskom jamstvu, najveći iznos jamstva se raspoređuje u najranije razdoblje u kojem je moguće aktiviranje jamstva.

B11.D Ugovorni iznosi objavljeni u analizama ročnosti iz točke 39.a) i 39.b) su ugovoreni nediskontirani novčani tokovi, primjerice:

- a) bruto iznos obveze s naslova financijskog najma (prije odbitka financijskih troškova)
- b) cijene naznačene u forward ugovorima o kupnji financijske imovine za novac
- c) neto iznosi u kamatnim swapovima u kojima se plaća kamata po promjenjivoj stopi i prima po fiksnoj stopi i u kojima se razmjenjuju neto novčani tokovi
- d) ugovoreni iznosi koji se razmjenjuju u izvedenom financijskom instrumentu (npr. valutom swapu) i u kojima se razmjenjuju bruto novčani tokovi i
- e) bruto iznos preuzetih obveza za kreditiranjem.

Navedeni nediskontirani novčani tokovi se razlikuju od iznosa iskazanog u izvještaju u financijskom položaju u kojem se iskazani iznos temelji na diskontiranim novčanim tokovima. Kad iznos obveze nije fiksni, objavljeni iznos se utvrđuje na temelju uvjeta koji su postojali na kraju izvještajnog razdoblja. Primjerice, ako se iznos obveze mijenja ovisno o nekom indeksu, objavljeni iznos može se temeljiti na vrijednosti indeksa na kraju razdoblja.

B11.E Točka 39.c) nalaže subjektu da opiše način na koji upravlja rizikom likvidnosti koji je svojstven stavkama objavljenima u sklopu kvantitativnih podataka propisanih točkom 39.a) i 39.b). Subjekt je dužan objaviti analizu ročnosti financijske imovine u posjedu za potrebe upravljanja rizikom likvidnosti (npr. financijske imovine koja se može trenutno prodati ili po kojoj se očekuju novčani priljevi kako bi se naknadili

novčani odljevi temeljem financijskih obveza) ako je taj podatak neophodan korisnicima njegovih financijskih izvještaja za ocjenjivanje vrste i dosega rizika likvidnosti.

B11.F Ostali čimbenici koje subjekt može razmatrati prilikom objavljivanja obveznih podataka iz točke 39.c) uključuju, ali nisu ograničeni na sljedeće:

- a) je li subjekt preuzeo obvezu po primljenim pozajmicama (npr. komercijalnim zapisima) ili drugim kreditnim linijama (npr. stand-by krediti) za kojima može posegnuti za potrebe likvidnosti
- b) ima li subjekt depozite kod središnjih banaka za potrebe likvidnosti
- c) ima li subjekt izrazito raznolike izvore financiranja
- d) ima li subjekt značajnu koncentraciju rizika likvidnosti ili unutar svoje imovine, ili u svojim izvorima financiranja
- e) ima li subjekt procese unutarnjih kontrola i pričuvene planove za upravljanje rizikom likvidnosti
- f) ima li subjekt instrumente koji uključuju ubranu otplatu (npr. za slučaj pada kreditnog rejtinga subjekta)
- g) ima li subjekt instrumente po kojima može nastati obveza subjekta da položi instrument osiguranja plaćanja (npr. poziv za nadoplatom marže po derivativima)
- h) ima li subjekt instrumente koji mu da izbor između namire svojih financijskih obveza isporukom novca (ili druge financijske imovine) ili isporukom vlastitih dionica; ili
- i) ima li subjekt instrumente koji podliježu okvirnim sporazumima o prijeboju.

B12.-B16 [brisan].

Tržišni rizik - analiza osjetljivosti (točke 40. i 41.)

B17. Točka 40.(a) propisuje analizu osjetljivosti za svaku vrstu tržišnog rizika kojoj je subjekt izložen. U skladu s točkom B3, subjekt odlučuje o načinu na koji će informacije objediniti kako bi dao opću sliku o izloženostima rizicima iz znatno različitih gospodarskih okružja bez kombiniranja informacija različitih karakteristika. Primjerice:

- a) subjekt koji trguje financijskim instrumentima može te informacije objaviti odvojeno za financijske instrumente namijenjene trgovanju i one koji nisu namijenjeni trgovanju
- b) subjekt ne bi objedinjavao svoju izloženost tržišnim rizicima iz područja u kojima vlada hiperinflacija sa svojom izloženošću istim tržišnim rizicima iz područja s veoma niskom inflacijom.

Ako je subjekt izložen samo jednoj vrsti tržišnog rizika u samo jednom gospodarskom okružju, ne bi prikazivao izdvojene informacije.

B18. Točka 40.(a) propisuje da analiza osjetljivosti treba prikazati učinak realno mogućih promjena relevantne varijable rizika (npr. tržišnih kamatnih stopa, valutnih tečajeva, cijene kapitala ili cijene roba) na dobit ili gubitak i kapital. U tu svrhu:

- a) subjekti nisu obvezni utvrđivati dobit ili gubitak razdoblja da je relevantna varijabla rizika bila različita. Umjesto toga, subjekti objavljuju učinak na dobit ili gubitak i kapital na dan izvještaja o financijskom položaju pod pretpostavkom da se na dan izvještaja o financijskom položaju dogodila realno moguća promjena relevantne varijable rizika i primijenjena na izloženost riziku koja postoji na taj dan. Primjerice, ako subjekt na kraju godine ima obvezu s promjenjivom stopom, objavio bi učinak na dobit ili gubitak (tj. rashode od kamata) tekuće godine da su kamatne stope varirale u realno mogućim iznosima.
 - b) subjekti nisu obvezni objaviti učinak na dobit ili gubitak i kapital svake promjene u rasponu realno mogućih promjena relevantne varijable rizika. Bilo bi dovoljno objaviti učinke promjena na granicama realno mogućeg raspona.
- B19. Kod utvrđivanja realno mogućih promjena relevantne varijable rizika, subjekt treba razmotriti:
- a) gospodarsko okružje u kojem posluje. Realno moguća promjena ne smije uključiti scenarije koji su malo vjerojatni ili scenarij „u najgorem slučaju”, kao ni testove otpornosti na stres. Štoviše, ako se varijabla rizika mijenja stabilno, subjekt ne treba mijenjati odabranu realno moguću promjenu varijable rizika. Primjerice, pretpostavimo da su kamatne stope pet posto i da subjekt utvrdi da je realno moguća promjena kamatnih stopa u visini ± 50 bazičnih bodova. Objavio bi učinak na dobit ili gubitak te kapital kad bi se kamatne stope promijenile na 4,5 ili 5,5 %. U idućem razdoblju, kamatne stope su porasle na 5,5 %. Subjekt je i dalje uvjeren da kamatne stope mogu fluktuirati ± 50 bazičnih bodova (tj. da je stopa promjene kamatnih stopa stabilna). Subjekt bi objavio učinak na dobit ili gubitak i kapital kad bi se kamatne stope promijenile na 5 % ili 6%. Subjekt ne bi bio obvezan revidirati svoju procjenu da bi kamatne stope mogle realno fluktuirati ± 50 bazičnih bodova, osim ako ne postoji dokaz o tome da su kamatne stope postale volatilnije.
 - b) vremenski okvir procjene. Analiza osjetljivosti treba prikazati učinke promjena koje se smatraju realno mogućima tijekom razdoblja do trenutka u kojem subjekt ponovno prezentira podatke koje je objavio, što je u pravilu iduća izvještajna godina.
- B20. Točka 41. dopušta subjektu da koristi analizu osjetljivosti koja odražava međuvrnost između varijabli rizika, kao što su metoda vrijednosti pod rizikom, ako tu analizu koristi za upravljanje svojom izloženošću financijskim rizicima. To vrijedi čak i ako se tom metodom mjeri samo potencijal gubitka a ne i potencijal dobiti. Subjekt koji to primjenjuje može postići usklađenost s točkom 41.(a) na način da objavi vrstu korištenog modela vrijednosti pod rizikom (npr. da li se model naslanja na Monte-Carlo simulacije), obrazloženje načina na koji model funkcionira te glavne pretpostavke (npr. razdoblje držanja i stupanj pouzdanosti). Subjekti također mogu objaviti prethodna promatrana razdoblja i pondere primijenjene na zapažanja u tom razdoblju, obrazloženje načina na koji su opcije tretirane u kalkulacijama te korištene volatilnosti i korelacije (ili, alternativno, Monte-Carlo simulacije raspodjele vjerojatnosti).

- B21. Subjekt je dužan prezentirati analizu osjetljivosti za svoje cjelokupno poslovanje, ali može prezentirati i različite vrste analize osjetljivosti za različite klase financijskih instrumenata.

Rizik kamatne stope

- B22. Rizik kamatne stope pojavljuje se kod kamatonosnih financijskih instrumenata priznatih u izvještaju o financijskom položaju (npr. zajmovi i potraživanja te izdani dužnički instrumenti) i kod nekih financijskih instrumenata koji nisu priznati u izvještaju o financijskom položaju (npr. neke preuzete obveze za kreditiranjem).

Valutni rizik

- B23. Valutni rizik (ili devizni rizik) se javlja kod financijskih instrumenata koji su iskazani u stranoj valuti, tj. u valuti koja nije funkcijska valuta u kojoj su vrednovani. Za potrebe ovoga standarda, valutni rizik ne nastaje po financijskim instrumentima koji su nenovčane stavke ili financijskim instrumentima koji su iskazani u funkcijskoj valuti.
- B24. Analiza osjetljivosti se objavljuje za svaku valutu prema kojoj subjekt ima značajnu izloženost.

Ostali cjenovni rizici

- B25. Ostali cjenovni rizici se javljaju kod financijskih instrumenata zbog promjena u, primjerice, cijenama robe ili kapitala. Radi usklađenosti s točkom 40., subjekt može objaviti učinak smanjenja određenog indeksa tržišta vrijednosnih papira, cijene robe ili neke druge varijable rizika. Primjerice, ako subjekt daje jamstva vezano za ostatak vrijednosti koja su financijski instrumenti, subjekt objavljuje povećanje ili smanjenje vrijednosti imovine na koju se jamstvo primjenjuje.
- B26. Dva primjera financijskih instrumenata po kojima nastaje rizik cijene kapitala su (a) držanje udjela u kapitalu nekog drugog subjekta i (b) ulaganje u trust koji za uzvrat ima ulaganja u glavnicike instrumente. Drugi primjeri uključuju terminske ugovore (forward) i opcije kupnje ili prodaje određene količine glavnicičkog instrumenta te swapove koji su indeksirani cijenom kapitala. Na fer vrijednost tih financijskih instrumenata utječu promjene tržišnih cijena glavnicičkih instrumenata o kojima je riječ.
- B27. U skladu s točkom 40.(a), osjetljivost dobiti ili gubitka (koja nastaje, primjerice, temeljem instrumenata svrstanih u kategoriju po fer vrijednosti u dobiti ili gubitku ili umanjenja financijske imovine raspoložive za prodaju) se objavljuje odvojeno od osjetljivosti kapitala (koja nastaje, primjerice, temeljem instrumenata koji su svrstani u kategoriju raspoloživih za prodaju).
- B28. Financijski instrumenti koje subjekt svrstava kao glavnicike instrumente se ne mjere ponovno. Rizik cijene kapitala tih instrumenata ne utječe ni na dobit ili gubitak, kao ni na kapital. Prema tome, analiza osjetljivosti nije potrebna.